

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYIĞIT

Van Milletvekili

Dünya ölçeğinde iklim krizi gündemden düşmezken Van Gölü'nde ciddi bir çevre krizi söz konusudur. Van Gölü havzasında su kaynakları HES'lerden olumsuz etkilenirken doğrudan suya karışan kanalizasyon ve evsel atıklar ile göl kenarında kurulan kamu kurumları ve bazı fabrikalar ciddi bir kirliliğe neden olmaktadır. Çünkü bizzat devlet tarafından mevcut Kıyı Kanunu ve Çevre Kanunu hükümleri yok sayılarak gölün etrafında kamu binaları kurulmuş, Hafriyat Yönetmeliği'nin gereği ve kontrolü yapılmamış, çimento fabrikaları ile kum ocaklarının yasal mevzuata göre çalışması sağlanmamıştır. Bu nedenle Van Gölü, bizzat insan eliyle bir yok oluşun eşiğindedir. Bu süreci hızlandıran unsurlardan bir tanesi de Edremit'te kurulan Van Çimento Fabrikası'dır.

Söz konusu fabrika, göle en az 150 metre uzaklıkta olması gerekirken Kıyı Kanunu'na aykırı bir şekilde kurulurken 53 yıldır kirliliğe neden olmaya devam etmektedir. Çünkü fabrikanın yaydığı toz, duman ve kirli atıklar suyu, toprağı ve havayı kirletmektedir. Bugün şehirleşme ile birlikte etrafında sivil yerleşmenin olduğu fabrika insan sağlığını da olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Özellikle fabrikanın günümüz koşullarına göre çalışmadığı, filtrelerin yetersiz olduğu, kirli atığın göle karıştığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Bu nedenle Van'da sivil toplum örgütleri ile yurttaşlar da fabrikadan çevreye pis kokuların yayıldığını, etraftaki yerleşim yerleri ve bitki dokusunun söz konusu kirlilikten ciddi oranda etkilendiği belirtilmektedir.

Van Çimento Fabrikası'nın insan sağlığı ve ekolojik sistem üzerindeki etkisi, Van Gölü'nde yarattığı kirliliğe karşı bir adım atılması kamuoyunca beklenmektedir. Siyasi iktidarın buna ilişkin adım atmak yerine herhangi bir ciddi bütçeye sahip olmayan eylem planlarını devreye sokması Van Gölü'nü kurtarmaya yetmemektedir. Dolayısıyla öncelikle iktidarın çevre ve kıyı kanununa uyararak gölün etrafındaki kamu kurumlarının varlığına son vermesi, ekolojik yıkıma neden olan unsurları belirleyip tedbir alması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Van'da Edremit ilçesinde bulunan Van Çimento Fabrikasının insan sağlığı ve ekolojik tahribat konusunda neden olduğu sorunlardan haberdar mısınız? Konuyla ilgili bugüne kadar herhangi bir inceleme ve denetim yapılmış mıdır?
- 2- Van Çimento Fabrikası'nın çevresel etki değerlendirmesi yapılmış mıdır? Eğer yapılmışsa, hangi sonuçlar ortaya çıkmıştır?
- 3- Kıyı Kanunu'na aykırı bir şekilde Van Gölü'nün kıyısına inşa edilen Van Çimento Fabrikası'yla ilgili neden herhangi bir adım atılmamaktadır? Bununla ilgili herhangi bir çalışma var mıdır?
- 4- Van Çimento Fabrikası'nın hava filtreleri denetlenmekte midir? Atık filtreleri ilgili yönetmeliğe uygun mudur? En son ne zaman denetlenmiştir? Denetimde ortaya çıkan sonuçlar nelerdir?
- 5- Van Çimento Fabrikası'ndan kaynaklanan kirli su ve atığın Van Gölü'ne karıştığı doğru mudur? Bununla ilgili alınan tedbirler nelerdir?
- 6- Van Çimento Fabrikası tarafından Van Gölü'nden su çekilmekte midir? Günlük çekilen su miktarı ne kadardır? Van Gölü'ne günlük deşarj edilen sıcak ve kirli su miktarı ne kadardır?
- 7- Van'ın Edremit ilçesinde hava ölçüm istasyonu bulunmakta mıdır? Varsa, çalıştırılmakta mıdır? Son beş yıldaki hava ölçüm sonuçlarının yıllara göre dağılımı nedir?
- 8- Van Çimento Fabrikası'nın etrafında yaşayan yurttaşların sağlığı üzerindeki etkisine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yurttaşların şikâyet ve sorunlarına dair adım atılacak mıdır?
- 9- Van Çimento Fabrikası'nın su, toprak, hava ve her türlü canlı üzerindeki etkisinin tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması gündeminizde var mıdır? Fabrikanın yakın gelecekteki akıbetine ilişkin bir planlama bulunmakta mıdır?
- 10- Van Gölü etrafında kanuna aykırı olarak inşa edilen kamu kurumları ile fabrikalara karşı Kıyı Kanunu'nun gereği yapılacak mıdır? Van Gölü'nün korunması için nasıl bir tedbir alınmıştır?